

جانفدا خانوادگی می‌شود؟

جامعه پدیا

حالا ۲۰۰ شب است که مردم ایران همراه با خانواده‌هایشان در میدان شهر پای ایران ایستاده‌اند؛ مردمی که در پوشش جانفدا هم سنگ‌تمام گذاشته‌اند و در نخستین فراخوان ثبت‌نام دوره آموزشی این پوشش در نخستین ساعت این فراخوان ظرفیت دوره را تکمیل کردند. در حاشیه نشست سخنگوی پوشش مردمی جانفدا، همشهری از ساسان زارع درباره ثبت‌نام‌های خانوادگی ایرانی‌ها در پوشش جانفدا پرسید و این مسئول در پاسخ گفت: فعلا امکان ثبت‌نام خانوادگی در پوشش جانفدا وجود ندارد، اما این پیشنهاد قابل بررسی است و سعی می‌کنیم این امکان را هم فعال کنیم. به گفته زارع، در آموزش‌های نظامی که در کنار میادین برگزار می‌شود، امکان حضور هم‌زمان اعضای خانواده دیده شده است؛ به این شکل که مرد آموزش سلاح می‌بیند، زن آموزش امدادگری و کودک نیز با مفاهیم ایثار و جانفدایی آشنا می‌شود. سخنگوی پوشش مردمی جانفدا در پاسخ به سؤال دیگر خبرنگار همشهری درباره میزان تحصیلات ثبت‌نام‌کنندگان در این پوشش هم گفت از نظر تحصیلات ۳۶ درصد دیپلم، حدود ۳۰ درصد کارشناسی، ۱۸ درصد کارشناسی ارشد، ۴ درصد دکتری و ۶ درصد حوزوی هستند. به گفته او یکی از اعداد قابل توجه در میان آمار ثبت‌نام کنندگان، میزان آمادگی برای حضور در شرایط بحرانی است؛ در واقع ۳۴ درصد اعلام کرده‌اند اگر بحران یا حادثه‌ای رخ دهد، حاضرند زمان خود را به‌طور کامل در اختیار پوشش قرار دهند. ۲۷ درصد هم گفته‌اند می‌توانند هر روز چند ساعت وقت بگذارند.

جانفدا رقیب هلال احمر نیست

قرار نیست ظرفیت مردمی شکل گرفته در پوشش جانفدا، بعد از شرایط جنگی به یک سازمان امدادی موازی تبدیل شود. زارع تأکید می‌کند: «ما سازمان و نهاد جدیدی نداریم. گروه‌هایی که در حوزه امداد و نجات اعلام آمادگی کرده‌اند، از سوی سازمان مدیریت بحران، هلال احمر و آتش‌نشانی آموزش خواهند دید و در قالب گروه‌های داوطلبی در امتداد همین مجموعه‌ها فعالیت خواهند کرد.» به گفته سخنگوی پوشش جانفدا، هدف این است که این ظرفیت مردمی در کنار نهادهای موجود قرار بگیرد و به حل مسائل در زمان بحران‌هایی مانند زلزله و بلایای طبیعی کمک کند.

رزمایش مردمی ۳۱۳ هزار نفری

رزمایش و اجتماع بزرگ مردمی ۳۱۳ هزار نفری جانفدا ای‌ران روز جمعه، ۲۷ شهریورماه در تهران برگزار می‌شود. این رویداد از ساعت

صبح آغاز و رژه حماسی نیروهای جانفدا از همان ساعت و از میدان امام حسین(ع) و تقاطع نواب تا میدان انقلاب شروع می‌شود. به گفته سردار حسن حسن‌زاده، فرمانده سپاه محمد رسول‌الله(ص) این رزمایش فقط منحصر به نیروهای جانفدایی که حاضر هستند برای دفاع از تهران

۱۰۰۰ گردان جانفدا از راه می‌رسند

آغاز آموزش جانفداها از تهران؛ آموزش‌های مقدماتی، تکمیلی و پیشرفته برای زنان و مردان در دستور کار قرار گرفت

۳۱ میلیون نفر اعلام آمادگی کردند

به گفته زارع در مرحله نخست پوشش ۳۱ میلیون نفر از افراد واجد شرایط اعلام آمادگی کرده‌اند. ترکیب این جمعیت نیز به گفته او جوان است؛ بیش از ۶۰ درصد شرکت‌کنندگان زیر ۴۶ سال و ۳۲ درصد بانوان و ۶۸ درصد آقایان هستند. «داده‌های جمع‌آوری‌شده از ثبت‌نام کنندگان نشان می‌دهد همه داوطلبان برای یک نوع فعالیت اعلام آمادگی نکرده‌اند. ۲۶ درصد حوزه‌های نظامی و امنیتی، ۲۰ درصد امداد و نجات و کمک به آسیب‌دیدگان، ۲۰ درصد خدمات اجتماعی، ۱۷ درصد فعالیت‌های فرهنگی، هنری و رسانه‌ای و ۱۳ درصد نیز پشتیبانی مالی مستمر و ۵ درصد هم گزینه خدمات متفرقه را انتخاب کرده‌اند.»

حالا تویت سازماندهی است

سخنگوی پوشش مردمی جانفدا می‌گوید: نخستین عملیات ملی جانفدا با هدف آموزش و سازماندهی هزار گردان مقاومت ملی مردمی طراحی شده‌است. دلیل انتخاب عدد هزار، به گفته زارع ظرفیت فعلی برای آموزش و به کارگیری این تعداد عنوان‌شده و در صورت افزایش ظرفیت، امکان توسعه آن نیز وجود خواهد داشت. او تأکید کرده است آموزش‌ها یک نسخه واحد برای همه نخواهد بود و در ۳ سطح مقدماتی، تکمیلی و پیشرفته طراحی شده است. آموزش امنیت محلی و آمادگی عمومی در جنگ، رصد و دیده‌بانی، کار با ریزپرندها و برخی تجهیزات و همچنین آموزش‌های امدادی ازجمله فرصل‌هایی است که در گفت‌وگو به آنها اشاره شده است.

از یک روز کامل تا چند ساعت در هفته

یکی از نکات قابل توجه در برنامه آموزش، تلاش برای هماهنگ شدن دوره‌ها با زندگی روزمره داوطلبان است. براساس توضیحات سخنگوی پوشش، آموزش‌ها در ۲ قالب برگزار می‌شود؛ یک دوره یک‌روزه در پایان هفته برای افرادی که امکان حضور کامل دارند و دوره‌های چندساعته در چند روز برای کسانی که امکان اختصاص یک روز کامل را ندارند. این دوره‌ها ابتدا از تهران آغاز می‌شود و سپس به دیگر نقاط کشور می‌رسد. خبر خوب دیگری که زارع در این نشست خبری اعلام کرد این است که هم زنان و هم مردان امکان حضور در دوره‌های آموزش نظامی را خواهند داشت.

آغاز دوره‌های آموزشی از شنبه

آغاز تدریجی دوره‌های آموزشی این پوشش از روز شنبه در تهران آغاز می‌شود. به گفته زارع این دوره‌ها به‌صورت مرحله‌ای، بخشی در مراکز آموزشی نیروهای مسلح و بخشی دیگر در اماکن و میادین مشخص شهری انجام خواهد شد. او برای نمونه به فضای ایجاد شده در میدان امام حسین(ع) اشاره می‌کند و می‌گوید در این فضای آموزشی افرادی که ثبت‌نام کرده‌اند در ساعات عصر و شب آموزش‌های عملی را دریافت خواهند کرد. به گفته زارع علاوه بر مراکز ثابت، تیم‌های آموزش سیار نیز برای پاسخ به درخواست مدارس، سازمان‌ها و مجتمع‌ها پیش‌بینی شده‌است؛ به این ترتیب درصورت درخواست، این تیم‌ها می‌توانند آموزش‌های مورد نیاز را در محل سازمان یا مجموعه متقاضی برگزار کنند.

سازماندهی شوند نیست بلکه برای همه مردم است و همگان می‌توانند در این رزمایش با سلاح پرچم حضور پیدا کنند. براساس اعلام پلیس راهور تهران بزرگ، طرح انتظامی-ترافیکی این مراسم از ساعت ۸ صبح روز جمعه اجرا می‌شود.

ظرفیت، هزار گردان؛ ثبت‌نام ادامه دارد

مردم برای ثبت‌نام در مرحله سازماندهی گردان‌ها سنگ تمام گذاشته‌اند. زارع می‌گوید: سامانه جانفدا از ساعت ۱۷ سه‌شنبه ۲۴ شهریور برای ساماندهی هزار گردان اولیه در دسترس عموم قرار گرفت و ظرفیت در کمتر از ۱۰۰ دقیقه تکمیل شد. با این حال سامانه بسته نشده و افرادی که پس از تکمیل ظرفیت اولیه ثبت‌نام کرده‌اند، در فهرست انتظار قرار گرفته‌اند. به گفته او اگر ظرفیت آموزش و سازماندهی افزایش پیدا کند درباره آموزش و سازماندهی بیش از هزار گردان نیز اطلاع‌رسانی خواهد شد.

آموزش‌های ضدجاسوسی تا هدایت ریزپرندها

آنطور که سخنگوی پوشش مردمی جانفدا می‌گوید آموزش‌ها متناسب با نیازها و تهدیدات جنگ‌های امروز طراحی شده‌است. سرफल‌های آموزشی شامل تأمین امنیت محلی، آمادگی‌های عمومی جنگ، رصد، دیده‌بانی و اقدامات اطلاعاتی است. به گفته زارع با توجه به تجربیات جنگ‌های اخیر و حضور وطن‌فروشان که نقاط اصابت را لو می‌دادند، بخش‌های امنیتی و اطلاعاتی بسیار کارساز خواهد بود. همچنین آموزش هدایت ریزپرندها که در عملیات‌های نظامی کاربرد دارد، امکان استفاده از سلاح‌های دوش‌پرتاب و همچنین آموزش‌های امدادی با شرایط جمعی در دستور کار است. زارع این نکته را یادآور شد که آموزش‌ها با ۳سطح مقدماتی، تکمیلی و پیشرفته برگزار و تمام پروتکل‌های نیروهای مسلح در آن رعایت خواهد شد؛ «بستر آموزش، جامعه بسیج است و محتوا توسط سازمان بسیج تأیید و از ظرفیت آموزشی همه نیروهای مسلح استفاده می‌شود. همچنین برای تأمین امنیت محل‌های آموزشی آمادگی کامل وجود دارد.»

جانفدا فقط آموزش نظامی نیست

در کنار آموزش نظامی، سخنگوی پوشش از طراحی برنامه‌های دیگری در حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی نیز خبر داده است. به گفته او بخشی از ثبت‌نام‌کنندگان در محله‌ها در حال سازماندهی اولیه هستند و قرار است گروه‌هایی برای فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی شکل بگیرد. تشکیل یگان‌های امداد و نجات مستعمل نیز به‌عنوان یکی از برنامه‌های جداگانه پوشش مطرح شده است. زارع همچنین از برنامه‌هایی برای استفاده از ظرفیت داوطلبان در حوزه‌هایی مانند مواصلات، درختکاری و کمک‌رسانی در بحران‌ها خبر داده است؛ حوزه‌هایی که در زمان ثبت‌نام نیز بخشی از داوطلبان برای آنها اعلام آمادگی کرده بودند.

اولین خیابان به یاد خواننده پاپ

«خیابان کمربندی قاسم‌آباد سفلی چاکسر به نام حمید هیراد، خواننده جوانی که درگذشت، نامگذاری شد» این خبر در نگاه اول شاید یک خبر محلی به‌نظر برسد اما وقتی با یک جست‌وجوی ساده مشخص

می‌شود که این نامگذاری نخستین بار است که برای زنده نگه‌داشتن یک خواننده پاپ صرف شد، ماجرا جالب می‌شود. چنین اقدامی هر چند در محل زندگی خانواده این خواننده جان‌باخته ریشه دارد اما آن را باید

«شد»؛ کاری که کسی فکرش را نمی‌کرد

بانوی کارآفرین تحصیلکرده‌ای که بینایی‌اش را از دست داد اما برای نابینایان شغل ایجاد کرد

مقطع دکتری در رشته جامعه‌شناسی سیاسی تحصیل کرده و دانشیار دانشگاه کاشان است. در کارگاهی که او برای نابینایان این شهر راه انداخته محصولات تولید می‌شود که ساخت آنها با چشم‌های بی‌رنگ‌وسو آسان نیست.

راز بزرگ

لمس دشواری‌های یک‌تکه جنگیدن با محدودیت‌های دنیای نابینایان باعث شد که نیکخواه برای جوانان نابینای کاشانی حامی مهریانی باشد و برای آنها پی‌چشم‌داشت مادری کند، اما شاید اگر نابینا شدن او یکباره و ناگهانی اتفاق نمی‌افتاد، این یک‌ه و تنها جنگیدن را انتخاب نمی‌کرد: «من در سال‌های کودکی از نعمت بینایی برخوردار بودم و دوران دبستان و راهنمایی از چپه‌های پرشور و درخشان مدرسه حساب می‌شدم و هیچ‌وقت فکر نمی‌کردم روزی نابینا شوم، اما در دوران دبیرستان با مشکلاتی که برایم پیش آمد فهمیدم ممکن است که سرنوشتم تغییر کند.» آسمان صاف و پرستاره برای نیکخواه حس می‌گس به همراه دارد و خاطره شبی را زنده می‌کند که فهمید به نابینا شدنش چندان نموده است: «هنی قصد داشتم در دانشگاه در شاخه‌های مربوط به رشته تجربی یا ریاضی تحصیل کنم، اما وقتی برای شرکت در کنکور آماده می‌شدم، نشانه‌های بیماری مادرزادی‌ام یکی‌یکی آشکار شدند. اوایل گاهی چشم‌هایم سیاهی می‌رفت و همه‌جا را تاری می‌دیدم، ولی باز هم موضوع را جدی نگرفتم تا اینکه یک‌ک شب دیدم دختردایی‌ام از ستاره‌باران شدن آسمان حسابی ذوق کرده و من آسمان را فقط سیاه و تاریک می‌بینم.» ترگس نوجوان بدون اینکه این موضوع را با کسی در میان بگذارد، به پزشک مراجعه و درسرهای راماندازی کارگاه به یافتن این قوت‌وفن‌ها خلاصه نمی‌شد: «پیش از آنکه کارگاه را راه بیندازم با تعدادی از افراد نابینای شهر کاشان انجمنی راه انداخته بودیم که اوایل جاو‌مکان خاصی نداشت. وقتی مادر شهید فخر خا‌هنش را که وقف دارالقرآن آموزش‌وپرورش بود در اختیار انجمن گذاشت، تصمیم گرفتیم همان خانه را محل آموزش و کار بچ‌ه‌ها قرار دهیم.»

قلق‌ها و فوت‌وفن‌های عجیب

نیکخواه و کسانی که در آن روزهای سخت همراهش بودند پیش از راه انداختن کارگاه، زمان زیادی صرف کردند تا راه و روشی پیدا کنند که بچه‌ها بدون داشتن بینایی و با تکیه بر سایر حواسشان بتوانند نخ و پارچه را به هم بدوزند یا چوب و الوار را به هم جفت کنند و ناصافی‌های لوازم چرمی و فلزی را از بین ببرند. اما درسرهای راماندازی کارگاه به یافتن این قوت‌وفن‌ها خلاصه نمی‌شد: «پیش از آنکه کارگاه را راه بیندازم با تعدادی از افراد نابینای شهر کاشان انجمنی راه انداخته بودیم که اوایل جاو‌مکان خاصی نداشت. وقتی مادر شهید فخر خا‌هنش را که وقف دارالقرآن آموزش‌وپرورش بود در اختیار انجمن گذاشت، تصمیم گرفتیم همان خانه را محل آموزش و کار بچ‌ه‌ها قرار دهیم.»

یک تصمیم مهم

انتخاب رشته‌های علوم انسانی برای ادامه تحصیل نخستین قدمی بود که نیکخواه برای کنار آمدن با شرایطش برداشت، ولی پذیرفته‌شدنش در رشته علوم‌سیاسی بخش شبانه دانشگاه علامه طباطبایی باعث شد یکباره رنج تحصیل در شهری دور از خانواده و مشکلات حضور در کلاس‌های دانشگاه را با هم تحمل کند: «در تمام مدتی که به کلاس می‌رفتم تلاش می‌کردم با خوب شنیدن و استفاده از بینایی اندک مشکلم را بپنهان کنم. در خوابگاه هم هر چیزی که به‌دلیل کم‌بینایی‌ام پیشش می‌آمد رفع و رجوعش می‌کردم تا کسی بی‌نیرد.» کسب رتبه هفتم مقطع کارشناسی ارشد رشته جامعه‌شناسی باعث شد احساس کند که وقتش را زش را با خانواده‌اش در میان بگذارد: «در چش‌سنی که به مناسبت قبول شدنم گرفتیم خانواده‌ام فهمیدند که من سال‌ها بدون آنکه ببینم از پس زندگی‌ام برآمده‌ام و در آن شرایط، پذیرش نابینایی من برای آنها آسان‌تر بود.» پایان مقطع کارشناسی ارشد هم دختر بلندپرواز خانواده قمصری را راضی نکرد و او با رتبه هفتم در مقطع دکتری رشته جامعه‌شناسی پذیرفته شد: «بعد از پایان تحصیلاتم فرصت‌هایی پیش آمد که می‌توانستم در خارج از کشور به مطالعه و مشغول شوم، اما دلم می‌خواست تجربیاتم را برای بهبود زندگی نابینایان کشور خودم استفاده کنم.»

مکت

برند «شد»

ترگس نیکخواه حتی وقتی فرصتی مطالعاتی در کشور سوئد به دست آورد، به‌دنبال راه و روش‌هایی بود که برای تسهیل زندگی نابینایان بومی‌سازی شود: «بعد از بازگشت از سوئد، زادگاهم کاشان را برای کار و زندگی انتخاب کردم تا موفقیت جامعه نابینایان این شهر الگو و انگیزه‌ای برای سایر نابینایان کشور باشد.»

فراهم کردن امکاناتی مانند کتابخانه، استودیوی صدابرداری و آموزش‌های هنری مختلف در انجمن نابینایان شهر کاشان باعث شده تا تعداد زیادی از ۰۰ عضو انجمن در کنار درآمدزایی به تحصیلات خود ادامه دهند، صاحب تحصیلات دانشگاهی شوند یا جزو قاریان قرآنی صاحب‌نام کشور باشند. نیکخواه قمصری نام برند محصولات کارگاهی را که برای اشتغال‌زایی نابینایان راه انداخته «شد» گذاشت تا نشان دهد ناممکن‌هایی که کسی فکر نمی‌کرد نابینایان انجام دهند ممکن است.

